

27-9-2023

Nader onderzoek beschermde soorten

Nieuwbouwlocatie 'De Biezen',
Venhorst

BNLadvies
Landschapsarchitectuur en ecologisch advies

*Ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust-,
voortplantings- en verblijfplaatsen van marters.*

Nieuwbouwlocatie 'De Biezen', Venhorst

Colofon:

Opgesteld door:	BNL advies Telefoonstraat 2 5428 GJ Venhorst T: 06 18 90 46 06 E: info@bnladvies.nl W: www.bnladvies.nl
Projectlocatie:	Nieuwbouwlocatie de Biezen Venhorst
Status:	definitief
Versie:	23080.NOZ
Datum:	27-9-2023
Veldwerk:	Ing. R.J.L. Bijvelds
Auteur:	Ing. R.J.L. Bijvelds

© copyright BNL advies 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. BNL advies kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Inhoud

Colofon:	1
1. Inleiding	3
2. Wettelijk kader	4
3. Omschrijving plangebied	9
3.1 Algemeen.....	9
3.2 Voorgenomen ontwikkeling	9
3.3 Onderzochte beschermde soorten.....	11
3.3.1 Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter.....	11
4. Methode nader onderzoek	13
4.1 Marters	13
5. Veldonderzoek en effectanalyse	14
5.1 Resultaten en conclusies veldonderzoek	14
5.2 Gebiedsfunctie, effectanalyse en maatregelen	14
5.2.1 Verblijfplaatsen marters	14
5.2.2 Overige soorten.....	14
6. Conclusie	15

1. Inleiding

Aanleiding

Op verzoek van de initiatiefnemer is een nader onderzoek naar de aanwezigheid van marters uitgevoerd op de locatie: Nieuwbouwlocatie 'De Biezen' Venhorst . Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de quickscan flora en fauna welke is uitgevoerd BNL advies, rapportnummer: 23080.QFF

Op de kavel gaat een nieuwe woonwijk ontwikkeld worden in twee fasen (zie afbeelding 3). Binnen fase 1 gaat alleen een plantstrook verwijderd worden (zie afbeelding 4). En Binnen fase 2 worden ook bebouwingen gesloopt en bouwwerken verwijderd. Aangezien nog niet duidelijk is wanneer fase 2 gestart gaat worden, heeft dit nader onderzoek alleen betrekking op de ontwikkelingen binnen fase 1, waarbij mogelijk negatieve effecten ontstaan op marters.

Te onderzoeken soorten.

Tijdens de quickscan flora en fauna zijn vermoedens naar boven gekomen van mogelijke aanwezigheid van marters in de te verwijderen plantstroken binnen fase 1. De te onderzoeken soorten betreffen: wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter. Het nader onderzoek naar deze soorten moet uitwijzen of deze soorten ook daadwerkelijk het plangebied gebruiken als vaste rust-, voortplantings- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied.

Doel

De doelstelling voor het nader onderzoek is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvragen:

1. Maken marters gebruik van het plangebied?
2. Welke functie heeft het plangebied voor de aangetroffen soort(en)?
3. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de beschermde soort(en) die gebruikmaken van het plangebied?
4. Welke mitigerende en compenserende maatregelen dienen te worden uitgevoerd?
5. Is het noodzakelijk een ontheffing op de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Indien compenserende maatregelen noodzakelijk zijn om de schade aan beschermde soorten te compenseren, dient (ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag) een activiteitenplan te worden opgesteld. In dit activiteitenplan worden de compenserende maatregelen nauwkeurig beschreven.

2. Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij zowel om bescherming van soorten als bescherming van gebieden.

Onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

De provincies zijn sinds 1 januari 2017 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en dus ook voor ontheffingsaanvragen. Om een ontheffingsaanvraag in behandeling te nemen, dient het onderzoek aan goedgekeurde voorwaarden (o.a. ten aanzien van methode, intensiteit, periode, tijd tussen onderzoeksmomenten) te voldoen. Slechts als het onderzoek volgens deze voorwaarden uitgevoerd is, kan volgens de wetgever een goed onderbouwde uitspraak gedaan worden over;

- de aanwezigheid van beschermde soorten;
- de functie van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor deze soorten;
- het belang van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor aanwezige beschermde soorten;
- de effecten van plannen op deze soorten;
- de keuze voor te nemen (mitigerende- en/of compenserende) maatregelen.

De voorwaarden waaraan onderzoek moet voldoen, staan beschreven in de kennisdocumenten die in opdracht van de wetgever door BIJ12 opgesteld zijn en de inventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Onderzoeken die niet volgens deze voorwaarden uitgevoerd zijn, kunnen volgens het bevoegd gezag geen basis en onderbouwing vormen van ontheffingsaanvragen en aanvragen zullen om die reden afgewezen worden. BNL advies werkt volgens bovengenoemde kennisdocumenten en inventarisatieprotocollen.

Soortbescherming

Voor dier- en plantensoorten zijn in de Wnb een aantal verbodsbepalingen opgenomen, waarvan vooral de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 belangrijk zijn in het kader van flora- en faunaonderzoek bij onder andere ruimtelijke ontwikkelingen (zie tabel 1).

De verbodsbepalingen uit de artikelen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten die uitgevoerd worden. De bepalingen uit de Wnb kunnen daarom van invloed zijn op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het slopen en realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden en het kappen van bomen. In het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel en het voorzorgsbeginsel (Algemene Wet Bestuursrecht) dient bij het opstellen en herzien van bestemmingsplannen en bij (ruimtelijke) activiteiten een toetsing aan de Wnb plaats te vinden. Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- Een inventarisatie van het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de activiteit;
- Een inventarisatie en beoordeling van (significant) nadelige effecten als gevolg van de activiteit, op beschermde soorten die binnen het plangebied en/of binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn;
- Indien nodig een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten die ook terug te vinden zijn in de artikelen met verbodsbepalingen: alle vogels uit de Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1), alle soorten die in de Europese Habitatrichtlijn vermeld worden (artikel 3.5) en “overige soorten” (artikel 3.10) die alleen op nationaal niveau beschermd worden. Provincies mogen afwijken van de lijst met “overige soorten” door vrijstelling te verlenen voor bepaalde soorten. Hierdoor kan deze lijst per provincie verschillen.

Artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 Wet Natuurbescherming:

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van de dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen of af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10

1. Het is verboden:
 - a) In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten genoemd in de bijlage, onderdeel A bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
 - c) Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Soorten Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

Wanneer één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.1 en/of artikel 3.5 Wnb overtreden worden door de voorgenomen activiteit, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen wordt voor soorten uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn alleen verleend wanneer voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- Zij is nodig:
 - a) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - of b) In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang;
 - of c) In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor vogels kan echter geen beroep gedaan worden op belang b “dwingende reden van groot openbaar belang”. Wanneer overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden door het treffen van mitigerende maatregelen, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig.

Bij de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Wnb zijn een activiteitenplan en, in sommige gevallen, een compensatieplan noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om ervoor te zorgen dat de nadelige effecten op beschermde plant- en diersoorten in en binnen de invloedssfeer van de activiteit zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel te beperken of, in het geval van een compensatieplan, te compenseren.

Overige soorten

Voor de soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 mits een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit. Indien aantoonbaar gewerkt kan worden volgens een dergelijke gedragscode, hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden voor het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.10 van de Wnb. Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffing kan voor deze soorten echter op grond van meer belangen verleend worden dan het geval is voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

Gebiedsbescherming

Bescherming van natuurgebieden en hun bijzondere natuurwaarden vindt onder de Wet Natuurbescherming plaats via Europese Natura 2000 -gebieden. De Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van specifieke natuurwaarden in gebieden die in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn aangewezen en/of aangemeld zijn als speciale beschermingszone (Natura 2000-gebieden). Voor deze beschermde gebieden zijn aanwijzingsbesluiten opgesteld waarin beschreven staat voor welke (natuurlijke) habitats en dier- en plantensoorten het gebied aangewezen is. Voor deze kwalificerende waarden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld. Projecten, plannen en andere handelingen die nadelige effecten hebben op één of meerdere instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, zijn vergunningplichtig of moeten de goedkeuring, een “bestuurlijk oordeel”, van het bevoegd gezag hebben (in veel gevallen zijn dit Gedeputeerde Staten en in andere gevallen is dit de minister van Economische Zaken). Zij oordelen dan dat een vergunning niet nodig is. Of deze goedkeuring wordt gegeven, is afhankelijk van de uitkomst van de zogenaamde habitattoets.

Uit de habitattoets kunnen drie mogelijkheden volgen:

- Er is zeker geen nadelig effect. In dit geval is er geen vergunning nodig in het kader van de Wet natuurbescherming;
- Er is sprake van een nadelig effect in de vorm van verstoring, maar dit is niet significant en er is geen sprake van verslechtering van aangewezen habitats. Hieruit volgt dat een vergunningaanvraag niet aan de orde is. Wel is een bestuurlijk oordeel van het bevoegd gezag nodig; Aanvullend onderzoek Huismus Oosteinde te Scherpenzeel 15
- Er is sprake van een mogelijk significant nadelig effect in de vorm van verstoring en/of er is sprake van verslechtering van aangewezen habitats. In dit geval dient een passende beoordeling opgesteld te worden en is een vergunning nodig.

Een ‘passende beoordeling’ is een rapport waarin (de zo exact mogelijke omvang van) de effecten, afzonderlijk of in combinatie met andere activiteiten, van een plan, project of handeling op een Natura 2000-gebied beschreven staan. Deze nadelige effecten worden in relatie tot de instandhoudingsdoelen bepaald. Indien uit de passende beoordeling volgt dat er significant nadelige gevolgen op zullen treden, moeten de plannen getoetst worden aan de zogenaamde ADC-criteria;

1. Zijn er Alternatieven?
2. Is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
3. Zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

Wanneer er een alternatief bestaat voor de voorgenomen plannen dat niet tot significant nadelige effecten op instandhoudingsdoelstellingen leidt, moet dit alternatief gekozen worden. De ecologische belangen hebben in dit geval voorrang op economische belangen. Wanneer er geen alternatieven voorhanden zijn, er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang en/of er voldoende compenserende maatregelen getroffen worden, kan vergunning voor de voorgenomen plannen verleend worden.

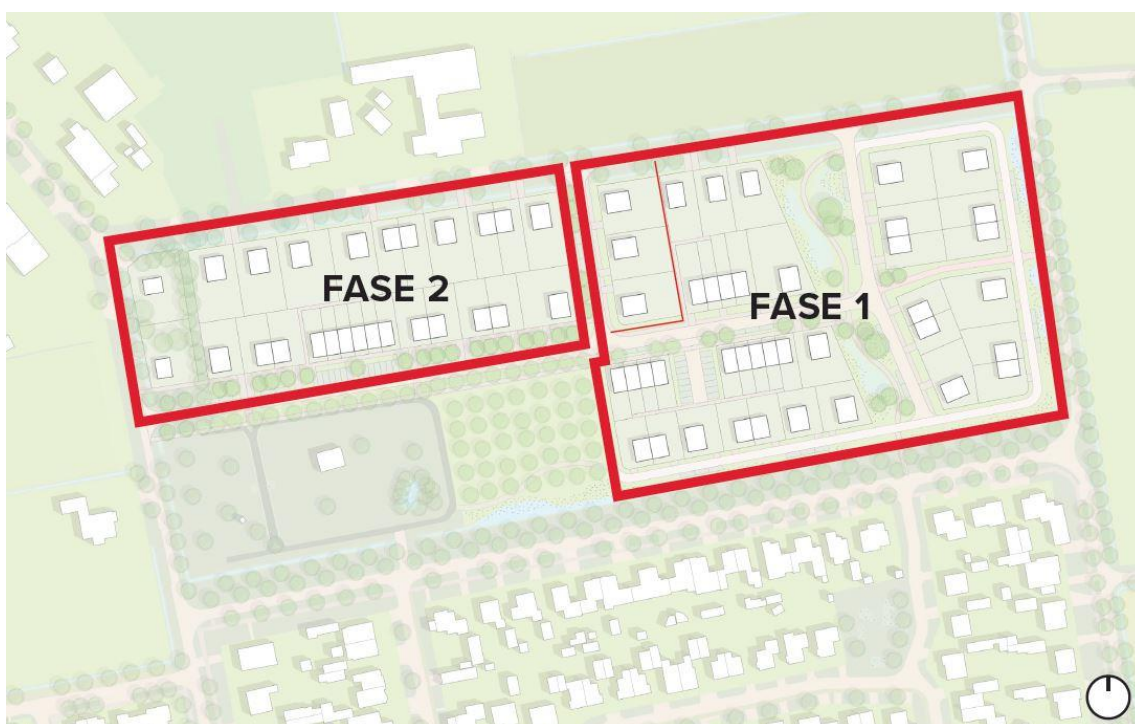
Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. De bescherming van het natuurnetwerk is opgenomen in de Verordening Ruimte van de desbetreffende provincie en valt hiermee buiten de Wet Natuurbescherming.

Natuurwaarden van het NNN worden afgemeten aan doelsoorten. Het is belangrijk dat verlies van en winst aan belangrijke natuurwaarden hieraan worden afgemeten. Ruimtelijke ingrepen moeten vooraf worden getoetst op hun effect op het areaal, de samenhang en de kwaliteit van het NNN. Ingrepen die geen significant negatief effect op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben, kunnen in principe doorgang vinden. Als echter het tegenovergestelde geldt, hangt doorgang van de plannen onder meer af van het belang van de plannen en van de mogelijkheden voor mitigatie en compensatie. Hierbij geldt het 'Nee, tenzij-regime'. Per saldo dient de kwaliteit en/of kwantiteit van het NNN te verbeteren. Waar Natura 2000 -gebieden met het NNN overlappen, blijft ook het NNN-regime gelden.

Afbeelding 2: Het deel van de kavel met kavelnummer: 2566, welke bezocht en onderzocht is op de aanwezigheid van marters, is weergegeven binnen afbeelding 2. Bron: kadviewer. Datum: 28-04-2023

Afbeelding 3: twee fasen binnen het plangebied. Bron: Gemeente Boekel

Afbeelding 4: Te verwijderen beplantingen binnen fase 1.

3.3 Onderzochte beschermde soorten

3.3.1 Wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter

In het kader van de Wet natuurbescherming is er aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van marters in de te verwijderen singels en het plangebied als functionele leefomgeving voor deze soorten. In totaal zijn er 2 bezoeken uitgevoerd, waarbij wildcamera's, sporenbuizen en marterboxen zijn geplaatst, in de meest geschikt periode, om de aan- of aanwezigheid aan te tonen (zie tabel 2).

Afbeelding 5 t/m 10: Inventarisatiemiddelen. Bron: BNL advies

4. Methode nader onderzoek

4.1 Marters

Het veldonderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming, provincie Noord- Brabant 2017,' en expert judgement.

Om verblijfsfuncties van marters vast te stellen zijn cameravallen, sporenbuizen en marterboxen opgesteld op kansrijke plekken binnen het plangebied (zie afbeelding 5).

Afbeelding 5: locaties geplaatste wildcamera's

Onderzoekmomenten			
Datum	Locatie	Activiteit	Onderzoeker(s)
4-6-2023	Nieuwbouwlocatie 'De Biezen', Venhorst	Ophalen camera's, sporenbuizen en marterboxen	R. Bijvelds
3-8-2023	Nieuwbouwlocatie 'De Biezen', Venhorst	Ophalen camera's, sporenbuizen en marterboxen	R. Bijvelds

Tabel 2: Data plaatsing camera's, sporenbuizen en marterboxen.

5. Veldonderzoek en effectanalyse

5.1 Resultaten en conclusies veldonderzoek

De resultaten van de uitgevoerde veldbezoeken zijn hieronder in chronologische volgorde beschreven. Gedurende het onderzoek naar marters zijn geen waarnemingen van wezel, hermelijn, bunzing of steenmarter gedaan.

Verder zijn er diverse waarnemingen gedaan van zoogdieren en vogels. Soorten welke waargenomen zijn: Haas, eekhoorn, huiskat, egel, kool- en pimpelmees, houtduif en merel.

De sporenbuizen zijn enkel belopen door muizen. Ook zijn er in de marterboxen enkel opnamen gemaakt van (spits)muizen en af en toe een vogel.

5.2 Gebiedsfunctie, effectanalyse en maatregelen

5.2.1 Verblijfplaatsen marters

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen van de wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter geweest. Negatieve effecten op deze soorten m.b.t. de werkzaamheden zijn hiermee uitgesloten. Een ontheffing Wet natuurbescherming wordt niet nodig geacht.

5.2.2 Overige soorten

De overige soorten zijn meer algemene soorten, waarbij de vogels binnen het broedseizoen beschermd zijn. Vaste rust-, voortplantings-, en verblijfplaatsen van de eekhoorn zijn jaarrond beschermd, deze zijn derhalve niet aangetroffen binnen het plangebied. Een ontheffing Wet natuurbescherming wordt niet nodig geacht.

6. Conclusie

Gezien de conclusie uit het nader onderzoek naar de aanwezigheid van marters en het bijbehorend essentieel leefgebied van deze soorten binnen het plangebied, worden geen nadelige effecten verwacht. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is binnen fase 1 niet van toepassing.

Tijdens de werkzaamheden blijft te allen tijde de zorgplicht van kracht en bij een veranderende situatie dient altijd een ecooloog ingeschakeld te worden.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, verblijf ik.

Met vriendelijke groet,
Ing. R.J.L. Bijvelds
Ecoloog BNL advies

27-09-2023